Temsilciden Önce Mal Araştırması

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 3. Daire	11.02.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/1400	2026/562	VUK 10, 6183 s. K. 3, 6183 s. K. 55, 6183 s. K. 62, İYUK 45/3

ÖZET

Şirkete 14.04.2022'de, bir gün sonra kanuni temsilciye ödeme emri düzenlendi. Takipten önce mal varlığı araştırması yapıldığına dair belge yoktu; yalnız dava sonrası sorgu çıktıları sunuldu. Danıştay, belgelerin idareden istenmesi gerektiğini belirterek ret kararını oyçokluğuyla bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kanuni-temsilci-oncesi-mal-varligi-arastirmasi-danistay-2026-562/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 3. Daire Başkanlığı 2025/1400 E. , 2026/562 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2025/1400

Karar No : 2026/562

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Vergi Dairesi Müdürlüğü/...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU:.... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararına yöneltilen istinaf başvurularına ilişkin ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin...tarih ve E:..., K:... sayılı

kararının aleyhe olan hüküm fıkrasının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacı adına, asıl borçlu ... Gayrimenkul Turizm Yatırım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nden alınamayan 2018 ila 2020 yıllarının muhtelif dönemlerine ait kamu alacağının tahsili amacıyla kanuni temsilci sıfatıyla düzenlenen ... tarih ve ... ila ... takip numaralı ödeme emirlerinin iptali istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Mahkemelerince verilen ara kararı üzerine davalı idarece sunulan bilgi ve belgelerden ... takip numaralı ödeme emrinin dava açıldıktan sonra davalı idarece takipten kaldırıldığı anlaşıldığından söz konusu ödeme emri yönünden konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine olanak bulunmadığı; öte yandan davalı idarece dava açılmasına sebebiyet verildiğinden davalı idare aleyhine vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği, ... ila ... takip numaralı, davacı adına kanuni temsilci sıfatıyla düzenlenen ödeme emirlerinin dayanağı asıl kamu borçlusu şirket adına düzenlenen ödeme emirlerinin ise usule uygun olarak tebliğ edildiği, süresi içerisinde ödeme yapılmaması üzerine, yapılan mal varlığı araştırması neticesinde, kamu alacağının asıl borçlu şirketten tahsil olanağı kalmadığı hususunun somut olarak ortaya konulduğundan ... ila ... takip numaralı ödeme emirlerinde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle dava konusu ... takip dosya numaralı ödeme yönünden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş,... ila ... takip numaralı ödeme emirleri yönünden dava reddedilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: İstinaf başvurularının, usul ve hukuka uygun olduğu sonucuna varılan Vergi Mahkemesi kararının kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI: Savunma dilekçesinde, asıl borçlu şirket adına düzenlenen 14/04/2022 tarihli ödeme emirlerinin ibraz edildiği, dava konusu ödeme emirlerinin ise anılan ödeme emirlerinden bir gün sonra düzenlendiği dikkate alındığında, asıl borçlu şirket hakkındaki takibat sonuçlandırılmadan kanuni temsilci sıfatıyla sorumlu tutulduğu, asıl amme borçlusu şirket nezdinde bankalar nezdinde malvarlığı araştırması yapılmadığı ileri sürülerek kararın aleyhe olan hüküm fıkrasının bozulması istenilmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ: Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Üçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacı adına, asıl borçlu şirketten alınamayan 2018 ila 2020 yıllarının muhtelif dönemlerine ait kamu alacağının tahsili amacıyla kanuni temsilci sıfatıyla ... tarih ve ...ila ...takip numaralı dava konusu ödeme emirlerinin düzenlendiği, savunma dilekçesinde, malvarlığı araştırmasının kurumlara yazı yazılarak yapılmadığı, Elektronik Vergi Daireleri Otomosyonu sistemi üzerinden vergi değeri girilerek sorgulamanın gerçekleştirildiği, davacı adına tanzim olunan ödeme emirlerinden önce de aynı şekilde ekran üzerinden sorgulamanın yapıldığı, Vergi Mahkemesine sunulmak üzere çıktı olarak sorgu çıktılarına otomatik olarak güncel tarihin işlendiği, davacı adına ödeme emri düzenlenmesinden sonra malvarlığı araştırması yapılması gibi bir durumun söz konusu olmadığının iddia edildiği ve söz konusu savunma dilekçesi ekinde 10/05/2022 tarihli motorlu taşıt, tapu kaydı, deniz taşıtları, iş makineleri, sivil havacılığa ilişkin sorgu ekranı görüntülerinin gönderildiği, Vergi Mahkemesince verilen ara kararı üzerine asıl amme borçlusu şirkete ait 15/04/2022 tarihli banka e-haciz bildirilerinin davalı idarece dava dosyasına sunulduğu anlaşılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 10. maddesinde, tüzel kişilerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevlerin kanuni temsilcilerince yerine getirileceği, temsilcilerin bu ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacakların, kanuni ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınacağı kurala bağlanmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 55. maddesinde, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, onbeş gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir “ödeme emri” ile tebliğ olunacağı; aynı Kanunun 62. maddesinde ise, borçlunun mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarının tahsil dairesince haczolunacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, tahsil edilemeyen amme alacağı teriminin, amme borçlusunun bu Kanun hükümlerine göre yapılan mal varlığı araştırması sonucunda haczi kabil herhangi bir mal varlığının bulunmaması, haczedilen mal varlığının satılarak paraya çevrilmesine rağmen satış bedelinin amme alacağını karşılamaması gibi nedenlerle tahsil edilemeyen amme alacaklarını; tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağı teriminin, amme borçlusunun haczedilen mal varlığına bu Kanun hükümlerine göre biçilen değerlerin amme alacağını karşılayamayacağının veya hakkında iflas kararı verilen amme borçlusundan aranılan amme alacağının iflas masasından tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gibi nedenlerle tahsil dairelerince yürütülen takip muamelelerinin herhangi bir aşamasında amme borçlusundan tahsil edilemeyeceği ortaya çıkan amme alacaklarını ifade ettiği belirtilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamındaki vergi ve buna bağlı alacaklarda kanuni temsilcilerin 213 sayılı Yasanın 10. maddesine göre takibi gerekmekte olup, bir tüzel kişinin kanuni temsilcisinin sorumlu tutularak, 213 sayılı Kanun'un değinilen hükmü uyarınca takip edilebilmesi için kamu

alacağının sorumlu sıfatıyla kendisinden tahsil edileceğinin kanuni temsilciye duyurulmasından önce borcun tüzel kişiye usulüne uygun biçimde tebliğ edilmesi, uyuşmazlık yaratılmak suretiyle ya da uyuşmazlık yaratılmaksızın kesinleşip vadesinde ödenmemiş olması, bu nedenlerle tüzel kişinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 54, 55 ve müteakip maddeleri uyarınca takip edilmesi ve bütün bunlara rağmen kamu alacağının tüzel kişiliğin mal varlığından tamamen ya da kısmen tahsil edilememiş olması gerekmektedir.

Uyuşmazlıkta asıl borçlu şirket adına tanzim edilen ödeme emirlerinin usulüne uygun tebliğine karşın kamu alacağının süresinde ödenmediği açık olmakla birlikte davacının kanuni temsilci sıfatıyla takibi öncesinde dosyaya asıl borçlu hakkında motorlu taşıt, tapu kaydı, deniz taşıtları, iş makineleri ve sivil havacılık araçları sorgulamasının yapıldığını gösteren herhangi bir belgenin ibraz edilmediği, sadece davanın açıldığı tarihten sonra 10/05/2022 tarihli sorgulama çıktılarının ve 15/04/2022 tarihli banka haciz bildirilerinin sunulduğu görülmüştür.

Buna göre, davalı idarece, savunma dilekçesinde, kurumlara yazı yazılarak malvarlığı araştırması yapılmadığı, Elektronik Vergi Daireleri Otomosyonu sistemi üzerinden vergi değeri girilerek ekran üzerinden malvarlığı sorgulamasının gerçekleştirildiği iddia edilmiş olup bu iddianın doğruluğu uyuşmazlığın çözümü için önem arz ettiğinden, davacının takibi öncesinde asıl borçlu şirket hakkında malvarlığı araştırması gerçekleştirildiğini kanıtlayıcı bilgi ve belgelerin davalı idareden istenilmesi suretiyle yeniden karar verilmek üzere Vergi Mahkemesince yazılı gerekçeyle ... ila ... takip numaralı ödeme emirleri yönünden davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasına davacı tarafından yöneltilen istinaf başvurusunun reddine dair hüküm fıkrasının bozulması gerekmiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.Temyiz isteminin kabulüne,

2.Temyize konu Vergi Dava Dairesi kararının; dava konusu ... ila ... takip numaralı ödeme emirlerine ilişkin hüküm fıkrasının BOZULMASINA, 11/02/2026 tarihinde oyçokluğuyla kesin olarak karar verildi.

(X)-KARŞI OY :

Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar bozulması istenen Vergi Dava Dairesi kararının dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında istemin kabulünü gerektirecek durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ve temyize konu kararın onanması gerektiği oyuyla Karara katılmıyoruz.